

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14

לפני כבוד השופטת דלית ורד

התובעת:

ע"י בייכ עו"ד רן שדה

נגד

הנתבע:

ע"י בייכ עו"ד ש. אראלי

פסק דין

רקע

התובעת הגישה בקשה לביצוע שטר בסכום של 164,998 ₪, בגין חוב שנוצר עקב אספקת סחורות, אשר לטענתה סופקו על ידה לנתבע.

בשלביה הראשוניים של ההתקשרות, בחודש נובמבר 2005, חתם הנתבע על שטר חוב להבטחת חובו כלפי התובעת. הנתבע אינו חולק כי חתם על השטר. כמו כן, אין חולק בדבר אספקת הסחורה ואי תשלום עבורה, וטענת התובעת כי החוב הכולל בגין הסחורות שסופקו על ידה עומד על 164,998 ₪, לא נסתרה.

טענת הנתבע היא כי בשנת 2012 הקים חברה פרטית, שהיא הבעלים של כל מניותיה ומנהלה (להלן - החברה). לטענתו, מעת הקמת החברה, לא רכש באופן אישי סחורה כלשהי מהתובעת, ולכן אינו חייב לשלם כל חוב כספי הנובע מאספקת הסחורות.

המחלוקת בין הצדדים נוגעת לשאלת זהות הגורם שרכש סחורות מהתובעת, האם היה זה הנתבע שבאופן אישי רכש סחורות מהתובעת או שהייתה זו החברה שרכשה את הסחורות.

כן עולה השאלה האם העובדה שנמסרו שיקים של החברה כתשלום עבור הסחורות, או חלקן, יש בה כדי ליצור התקשרות חוזית בין התובעת לבין החברה.

שאלה נוספת הרלוונטית לצורך הכרעה בסוגיות דין, היא אם הנתבע הודיע לתובעת על כך שבשנת 2012 הקים את החברה. וכי החל מאותו מועד החברה היא הגורם הניצב אל מול התובעת לשם רכישת סחורות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14 עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ נ' בן אפריים

ת"א 22009-12-14

טענות הצדדים:

טענות הנתבע:

שטר החוב נחתם על ידי התובע ביום 20/11/05 כשטר בטחון להבטחת תשלום בגין סחורה שתסופק לו ואשר לא ישולם מחירה.

השטר נמסר לתובעת כשסכומו ומועד פירעונו לא נקובים בו, והתובעת הורשתה למלא בשטר אך ורק את סכום החוב שהנתבע יהיה חייב לה בגין קשרי המסחר שקיים עמה.

החל ממועד עשיית השטר התקיימו יחסי מסחר בין הצדדים, במסגרתם רכש הנתבע סחורות מהתובעת.

בשנת 2012 הנתבע ייסד חברה פרטית שהוא מנהלה ובעל כל מניותיה. משיוסדה החברה, הנתבע לא רכש עוד סחורה באופן אישי מהתובעת, ולפיכך אינו חב כלפיה.

בשנת 2014 נקלעה החברה לקשיים כספיים בשל "עוקץ" שנעשה לה על ידי אחרים, עת מסרו לה שיקים דחויים שלא כובדו בהגיע מועד פירעונם.

מנהליה של התובעת () פנו לנתבע בדרישה לפרוע את חוב החברה () בטענה כי ברשותם ערבויות של הנתבע ורעייתו לחובות החברה. הנתבע ורעייתו האמינו לדברים הני"ל, והנתבע מסר שלושה שיקים אישיים שלו, כל אחד על סך של 15,000 ₪.

בחלוף הימים, מר () דרש מהנתבע למסור שיקים נוספים. הנתבע השיב כי אין בכוונתו למסור שיקים נוספים עד אשר יקבל לידי הענתק כתב הערבות שנעשה על ידו – לכאורה, להבטחת חובות החברה. לאחר שהנתבע נוכח כי אין ברשות התובעת ערבות אישית שלו להבטחת חובות החברה, ביטל שני שיקים על סך של 15,000 שטרם נפרעו, מתוך השלושה שנמסרו לתובעת.

הנתבע מעולם לא הרשה לתובעת למלא בשטר את סכום החוב שמאן דהוא אחר יהיה חייב לה, לרבות החברה (). כתיבת סכום השטר ומועד פירעונו נעשתה במרמה (כיוון שלתובעת לא הייתה כל ערבות אישית של הנתבע לחובות החברה), תוך שהתובעת מנסה לאלץ הנתבע לשלם לה את חובה של החברה הני"ל, אם וככל שהוא קיים. נוכח מילוי הפרטים בשטר החוב - ללא הרשאה, השטר פקע.

טענות התובעת:

במהלך חודש 11/05 ביקש הנתבע לרכוש מוצרים שונים מהתובעת לצורך עיסוקו. הנתבע הציג את עצמו כמי שמנהל את עסקו כעוסק מורשה.

כמקובל וכנהוג אצל התובעת, נדרש הנתבע כתנאי להתקשרות ביחסי מסחר עם התובעת, לחתום על שני מסמכים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14 עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ נ' בן אפריים

א. שטר חוב, במסגרתו ניתנה לתובעת הרשאה בלתי חוזרת למלא בשטר את כל הפרטים החסורים, וכן להתחייב בחתימתו, בהיותו עושה השטר, לחוב באופן אישי לכל חובותיו של העסק.
 ב. הסכם ריבית, על פיו התחייב הנתבע באופן אישי כי ישלם בגין פיגורים בביצוע התשלומים ריבית בשיעור של פריים +5%.

בשום שלב הנתבע לא פנה לתובעת ו/או מי מטעמה בבקשה כי ההתקשרות תהא אל מול החברה שייסד. הנתבע לא טען באף לא אחד מהתצהירים שהוגשו מטעמו בתביעה דנן כי פנה אל התובעת וביקש כי ההתקשרות תהא אל מול החברה, זאת משום שלא הייתה פנייה כאמור. ככל שהנתבע היה מבקש כי ההתקשרות תהא אל מול החברה, לא הייתה מניעה להיענות לבקשתו, ובלבד שהיה חותם על ערבות אישית לחבטחת כל חובותיה של החברה.

הנתבע לא פנה מעולם אל התובעת וביקש כי השטר יושב לו, בטענה כי ההתקשרות נעשית אל מול החברה.

כרטסת הנהלת חשבונות של התובעת נושאת את שמו של הנתבע ופרטי תעודת זהות שלו, הוזהים לפרטי עוסק מורשה שעל שמו. בנוסף, כל החשבוניות שהונפקו על ידי התובעת בגין העסקאות שהתקיימו לאורך יחסי המסחר, והועברו לנתבע, נושאות את שמו של הנתבע ומספר עוסק מורשה שעל שמו.

אין חולק כי לגבי יתרת החוב (164,998 ₪), הנתבע מודה כי לא פרע את החוב נוכח קשיים כלכליים. לכיסוי החוב שלא שני במחלוקת כאמור, מסר הנתבע לתובעת המחאות רבות בסך כולל של 167,449 ₪ שחוללו מסיבת אין כיסוי מספיק וחשבון מוגבל.

דיון והכרעה

לאחר שעיינתי בחומר הראיות והתרשמתי באופן בלתי אמצעי מהעדויות שנשמעו בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי הנתבע לא עמד בנטל המוטל עליו ולא הוכיח כי העסקאות נערכו בין החברה לבין התובעת. המסמכים המהותיים, קרי, החשבוניות שהוצאו בגין מכירת הסחורות, הוצאו על שמו הפרטי של הנתבע, כאשר מספר עוסק מורשה שצוין בחשבוניות זהה למספר תעודת הזהות של הנתבע. הנתבע המציא אמנם מכתב מרואה חשבון, וכן כרטסת של החברה, אולם כפי שיובהר להלן, הערך הראייתי של מסמכים אלה אינו רב, ולוקה בחסר.

אין די בהקמת החברה על ידי הנתבע על מנת לקבוע כי החל מאותו מועד התקיימו יחסי המסחר באמצעותה. נדגיש כי הנתבע לא טען, וממילא לא הוכיח, כי הפסיק לפעול באמצעות עסקו הפרטי כעוסק מורשה.

תחילה אציין כי לא קיבלתי את טענת ההגנה לפיה הודע לתובעת על העברת הפעילות העסקית לידי החברה.

בתצהיר שהוגש בתמיכה להתנגדותו לא ציין הנתבע כי מסר הודעה כלשהי לתובעת על כך שפעילות העסק הועברה לחברה. גם בתצהירי עדות ראשית שהוגשו מטעם הנתבע ורעייתו, לא הועלתה טענה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14 עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ נ' בן אפריים

בדבר פנייה לתובעת ועדכונה "בזמן אמת", ולו ברמז. אף בשני הדיונים שהתקיימו בתובענה דגן לא טען בא כוח הנתבע כי נעשתה פנייה כלשהי לתובעת לשם עדכונה על העברת הפעילות לחברה. באת כוח התובעת מצדה ציינה במפורש בדיון שהתקיים ביום 25.10.15, כי הנתבע לא פנה בבקשה אל התובעת על מנת שההתקשרות תהא אל מול החברה.

אני סבורה כי העובדה שהטענה בדבר מסירת הודעה על העברת הפעילות העסקית לחברה, לא צוינה בכל התצהירים שהוגשו מטעם הנתבע, מן הדין כי תפעל לרעת הנתבע, ותחזק את משקלה של טענת התובעת כי "בזמן אמת" לא ניתנה לה כל הודעה שהיא על מעבר לפעילות באמצעות חברה פרטית.

במהלך דיון ההוכחות שעה שהנתבע נחקר על תצהירו, ניסה הנתבע לבצע מקצה שיפורים ומסר עדות כבושה, לפיה עדין את ~~הנתבע~~ בעניין פעילותו באמצעות חברה. אין חולק כי הנתבע לא הציג מסמך כלשהו (פקס, הודעת אי-מייל, או מכתב) המעיד כי הודיע לתובעת על הקמת החברה. משנשאלה הגבי ~~הנתבע~~ בחקירתה הנגדית, אם אי פעם שלחה לתובעת את תעודת ההתאגדות של החברה, טענה "אני זוכרת ששלחתי, ואני לא זוכרת ספציפית לתובעת" (פרוטוקול עמ' 7, שורות 21-23). לשאלת ביהמ"ש השיבה כי אין באפשרותה להציג עותק מהמסמך שנשלח לטענתה לגורמים שהנתבע נהג לעבוד איתם.

כאמור, לאורך כל ההתקשרות, החשבוניות הוצאו על שמו של הנתבע. ככל שהנתבע היה מעדיך את התובעת על הקמת החברה, הרי אך מתבקש היה לדרוש כי החשבוניות יוצאו על שם החברה, ולא על שמו הפרטי, זאת על מנת שיתאפשר לחברה לדווח על עסקאות אלה במסגרת דוחותיה הכספיים.

הנתבע לא טען כי אי פעם פנה לתובעת וביקש כי החשבוניות יוצאו על שם החברה. מחקירתו של הנתבע עלה כי מידי פעם עיין בחשבוניות שהתובעת הוציאה לו בגין אספקת הסחורה, כשציין כדלקמן: "מידי פעם הייתי מסתכל, כי עבדתי איתם באופן רציף" (פרוטוקול עמ' 3 שורות 21-22). כלומר, הנתבע יכול היה להבחין כי החשבוניות נושאות את שמו האישי ואת מסי ת.ז שלו וכי אינן מונפקות ע"ש החברה, אך הוא לא פנה לתובעת בבקשה להחליף את החשבוניות על שם החברה.

הנתבע אישר בחקירתו כי כנראה שזכר את חתימתו על שטר חוב לטובת התובעת להבטחת חובותיו. ואולם לא הייתה בפיו טענה כי אי פעם פנה לתובעת וביקש את החזרת השטר, בטענה כי השטר אינו רלוונטי עוד שכן העסקאות נערכות אל מול החברה.

ברי כי אם הנתבע היה מודיע לתובעת על העברת הפעילות לחברה, הייתה התובעת פועלת כמקובל וכנהוג אצל, ודורשת מהנתבע לחתום על ערבות אישית להבטחת חובות החברה.

העובדה שהתובעת החתימה את הנתבע על שטר חוב, גם כאשר ההתקשרות הייתה במישרין אל מול הנתבע, מלמדת על אופן התנהלותה של התובעת, ועל מנהגה להחתיים את לקוחותיה על בטחונות, כתנאי להתקשרות חוזית נמשכת שעניינה אספקת סחורה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14 עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ נ' בן אפריים

הסיכונים הטמונים בהתקשרות באספקת סחורה לחברה עולים לכאורה, על הסיכונים הטמונים באספקת סחורה ליחיד, ולכן אין זה סביר כי התובעת תחרוג ממנהגה ותסכים לספק לחברה סחורה בהיקף ניכר, ללא בטחונות כלשהם.

אף בעניין הביטחונות העלו הנתבע ורעייתו במסגרת חקירתם הנגדית טענות כבושות, בניסיון לבצע מקצה שיפורים, ונקלעו לסתירות בין עדויותיהם.

בחקירתו טען הנתבע כי עם המצאת השיק הראשון שהוצא על ידי החברה כתשלום בגין הסחורה, יידע את [REDACTED] כי הוא פועל באמצעות חברה. לפיכך, המציא לו מסמכים שנועדו להבטחת חובות החברה, וביקש כי רעייתו תחתום על מסמכים אלה, אך היא לא הסכימה לחתום. בהמשך שינה את גרסתו, וטען כי גם הוא עצמו נדרש לחתום על ערבות אישית. לא היה בפיו כל הסבר מדוע הוא עצמו לא חתם על ערבות להבטחת חובות החברה, אף אם רעייתו סירבה לחתום.

בנוסף, הנתבע טען כי למרות שהוא ורעייתו נדרשו לחתום על ערבויות להבטחת חובות החברה, אין ביכולתו להציג את המסמכים עליהם התבקשו לחתום, שכן לדבריו, "לא הם נשארו אצלו. כמה פעמים ביקש ממני לחתום על המסמכים האלה" (שם, עמ' 5, שורות 10-11). אין צורך לומר כי טענתו זו של הנתבע לפיה המסמכים נותרו [REDACTED], עוררה תמיהות. סביר יותר כי המסמכים יישארו אצל הנתבע לצורך חתימתם. זאת ועוד, סביר כי הנתבע יחזיק ברשותו מסמכים אלה בכדי להוכיח את דרישתה של התובעת להמצאת שטרי חוב מעודכנים, חלף שטר החוב הנוכחי, נשוא ההתנגדות דנן.

במהלך דיון ההוכחות הוסיפה [REDACTED], רעייתו של הנתבע, כי [REDACTED] ביקש ממנה לחתום על כתב ערבות בהתייחס לחובות החברה, אך הנתבע התנגד ולא הסכים שתחתום. רעייתו של הנתבע לא טענה בשום שלב כי גם הנתבע התבקש לחתום על ערבות לחובות החברה. הנתבע טען כי רעייתו סירבה לחתום, ואלו היא טענה שהנתבע לא הסכים שתחתום.

אני סבורה כי ככל שהנתבע או רעייתו התבקשו לחתום על שטרי חוב מעודכנים, הדבר ארע רק לאחר שהתברר לתובעת כי הנתבע טוען שהעסקאות לרכישת סחורה בוצעו באמצעות החברה שבבעלותו.

כפי שהובהר, החשבונות הונפקו על ידי התובעת על שמו של הנתבע ונושאות את מסי תעודת הזהות שלו. חשבונות היא בגדר מסמך מהותי המגבש את נתוני העסקה וזהות הגורמים המותקשרים בעסקה. בנוסף, החשבונות נדרשת לצורך ניהול ספרי החשבונות של העסק והדיווחים לרשויות המס. אין בפי הנתבע טענה כי בשלב כלשהו על ציר הזמן הרלוונטי, פנה לתובעת ודרש שהחשבונות בגין העסקאות יוצאו על שם החברה.

הנתבע צרף לתצהירו מכתב שהוצא ביום 21.6.15 על ידי רואה חשבון המופנה לחברה, וכן תדפיס של הנהלת חשבונות, שלכאורה משקף את העסקאות שבין החברה לבין התובעת. רואה החשבון מאשר במכתבו כי החברה החלה לפעול ביום 1.1.12 במשק החקלאי של הנתבע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14 עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ נ' בן אפריים

כן מאשר הוא כי התשלומים לתובעת המופיעים בכרטיסת הנהלת החשבונות של החברה, מבוצעים בשיקים שנמשכו מחשבון החברה.

אין אלא להגיע למסקנה כי האישור האמור חלקי ביותר, ואין בו כדי לסייע לטענות ההגנה שהעלה הנתבע. נבחר, לא נאמר במכתב רואה החשבון כי העסקאות אל מול התובעת נערכו על ידי החברה, אין במכתב כל הסבר כיצד החברה ייחסה לעצמה ורשמה בדוחותיה עסקאות בגין חשבוניות שלא הוצאו על שמה. רואה החשבון אף נמנע מלפרט אם נערכו עסקאות או התחשבוניות כלשהן בין החברה לבין הנתבע, אשר במסגרתן העביר הנתבע לחברה את הסחורות שנמכרו לו על ידי התובעת. למעשה, רואה החשבון נמנע מלאשר במכתבו כי הכרטיסת הנהלת החשבונות שצורפה, משקפת אך את ההתחשבוניות אל מול התובעת.

עיון בכרטיסת העלה כי כלולים בה תשלומים בגין רכישת כרטיסי טיסה, ביטוח עובדים, והעסקת פועלים.

מן הראוי היה כי רואה החשבון יגיש תצהיר מטעמו, ויסביר במסגרתו את מלוא התמונה העובדתית בנוגע לכרטיסת הנהלת החשבונות, והמערכת העסקית שבין הנתבע לבין החברה שבבעלותו. העדר תצהיר מטעם רואה החשבון, חוסר הבהירות הנובעת מהדוחות, והשאלה כיצד רשמה החברה בדוחותיה עסקאות שהחשבוניות בגינן לא הוצאו על שמה, תמיהות וחסרים אלה מובילים למסקנה כי נפל קשיים משמעותיים בטענת ההגנה שהעלה הנתבע לפיה החברה היא שרכשה את הסחורות מהתובעת.

מנהל מחלקת לקוחות אצל התובעת, ציין באופן ברור כי "הסחורה סופקה לנאור האיש ולא החברה" (פרוטוקול עמ' 8 שורות 11-13), ועוד השיב כי "אנו ידענו שאנו מספקים לנאור כעוסק מורשה ולא לחברה. מעולם לא ידענו שמשפטים לחברה ולא אלינו. אני אומר לך שלא ידענו" (שם, עמ' 8 שורות 14-16).

באותו ענין השיב ~~הנתבע~~ "אני לא יודע על מהות היחסים שהיו בין נאור בין אפרים כעוסק מורשה לבין החברה שהוא הקים. יכול גם היה להעביר חיובים בין העוסק מורשה לחברה ואני לא אמור לדעת על זה" (שם, עמ' 8 שורות 19-20).

מצאתי לנכון לתת אמון בעיקרי עדותו של ~~הנתבע~~, אשר מתיישבת עם הראיות הנוספות שהובאו בפניי.

כן מצאתי כי העד ~~הנתבע~~ העיד בכנות כי לראשונה נודע לו שהנתבע מנהל עסקים באמצעות חברה רק כשהתעוררו קשיים בגביית החוב. הוא אישר כי לא שם לב שהשיקים שנמסרו לו הוצאו על ידי החברה, כיון שתפקידו היה ליטול את השיקים ולהעבירם לטיפולו של גורם אחר בחברה. העובדה שהתשלומים או חלקם, בוצעו באמצעות שיקים של החברה, אין בה כדי ליצור התקשרות חוזית בין התובעת לבין החברה. אך ברור הוא כי תשלומים בגין עסקאות עשויים להשתלם על ידי צדדי ג' מסיבות שונות. התקשרות חוזית אינה נערכת באמצעות העברת שיקים לתשלום עבור סחורה שרכש אדם אחר. אלמלא כן, ניתן יהיה לאיין בדיעבד את תוקף ההסכמות שהושגו מלכתחילה בין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22009-12-14 עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ נ' בן אפריים

הצדדים לעסקה, ובפרט את תוקפו של שטר החוב, שנחתם על ידי הגורם שהתקשר בעסקה כבטוחה להבטחת חובותיו כלפי הצד האחר לעסקה.

מכל הטעמים שלעיל, הנני סבורה כי העסקאות לרכישת סחורות מהתובעת נערכו על ידי הנתבע באופן אישי, וכי הנתבע לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח כי ההתקשרות נערכה בין החברה לבין התובעת. היות והעסקאות נערכו עם הנתבע באופן אישי, יש להסיק כי התובעת הייתה מוסמכת למלא את הפרטים החסרה בשטר.

בשטר החוב עליו חתם הנתבע, נאמר בבירור כי הנתבע נתן הסכמתו לתובעת למלא בשטר החוב את כל הפרטים החסרים ובזו הלשון: "אנו התומים מטה מוסרים בזאת לנושה או מי מטעמו הרשאה בלתי חוזרת למלא בשטר חוב זה את כל הפרטים החסרים".

אף בהתאם לסעיף 19א' לפקודת השטרות [נוסח חדש], מסורה לתובעת הרשות להשלים את סכום השטר ומועד פירעונו.

למעשה הנתבע בחתימתו על שטר החוב הסכים לכך כי במועד מסוים ובהתקיימו של חוב, יידרש השטר לפירעון וימולאו בו הפרטים החסרים שהם סכום ומועד פירעון, ולכן אין במילוי הפרטים הללו על יד התובעת כדי להפקיע את השטר.

הנתבע אישר כי חתם על שטר החוב והבין את משמעות החתימה, בזו הלשון: "אני חתמתי על דף בלנקו בלי סכום או משהו. ידעתי שזה נועד להבטיח את החובות שלי כלפי התובעת" (פרוטוקול עמ' 2 שורות 16-21).

הנתבע גם זכר וידע כי בידי התובעת שטר חוב שנועד להבטיח את חובותיו כלפיה: "זה היה מזמן, כנראה שזכרתי" (פרוטוקול עמ' 2 שורות 22-24), וכאשר נשאל בשנית אם זכר או לא זכר שברשות התובעת מצוי שטר חוב השיב: "אני חושב שכן" (פרוטוקול עמ' 3 שורות 5-6). חרף זאת, לא פנה הנתבע בשום שלב לתובעת על מנת שתחזיר לו את השטר. לטעמי, הנתבע ידע היטב כי פנייה כאמור תביא לדרישה מטעם התובעת לחתימת שטר חוב מעודכן להבטחת חובות החברה כלפיה.

מכל הטעמים שלעיל, אני דוחה את התנגדותו של הנתבע.

אני מחייבת את הנתבע בהוצאות התובעת בסכום של 8000 ₪.

התובעת תהא רשאית להמשיך בהליכי ההוצאה לפועל.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתן היום, י' תמוז תשע"ז, 04 יולי 2017, בהעדר הצדדים.

ג'י. וי.י.
דלית ורד, שופטת